

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - Sant Joan

Febrer / 1995 - núm. 176

MEL I SUCRE - Febrer, núm. 176. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48.
Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer

Coberta: muntatge fotogràfic del xalet de Francesc Gilet al Rafal

Contracoberta: muntatge de fotografies de Gabriel Mora, Gracià Sanchez, Joan Barceló, Pep Mas i Francesc Gilet

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- Fotos d'Antany
- Ajuntament, per G. Sánchez
- Cal llegir més i bé o el *savoir-faire* del PP per emmascarar la realitat, per J. Font
- El batle i el xalet il·legal del sr. Gilet, per G. Sánchez
- Sí a la pau, no a la violència, per B. Matas
- El falcó pelegrí a les Balears, per C. Viada
- Dos dits de seny, per J. V. Bonet
- Meteorologia. «Si no fa fred pel gener, quan n'ha de fer?», per M. Company i M. Alzamora
- Nota de premsa del Col·lectiu Teranyines
- Els missioners hi són sempre, M. Mulet
- Joventut: alcohol i tabac, per J. Ma. Vázquez
- Excursió, per J. Moratinos i J. Sastre
- Jardineria. La poda per F. Nicolau
- Mel i sucre dolcet, dolcet, per J. Bauçà
- XXX Exposició Regional del Colom Missatger
- Agenda, per G. Sánchez

**EL CONSELL DE REDACCIÓ
ES REUNIRÀ
DIA 20 DE FEBRER,
A LES 20.30 H,
AL CASAL SOCIAL.
ELS COL·LABORADORS HI
ESTAU CONVIDATS**

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

- L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.
- Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

La campanya del CE Sant Joan és excel·lent. El còctel entre jugadors santjoaners i montuïrers enguany ha sortit perfecte

— El CE Sant Joan és notícia ja que continua la seva brillantíssima campanya a la tercera regional. Fins avui només ha perdut dos dels deu partits que ha disputat i només n'ha empatat un, els altres encontres es compten per victòries, generalment grosses, tant a fora camp com a Son Juny. La seva posició a la taula és el segon lloc, després de l'imbatut Santa Ponça. Els resultats que durant el mes de gener ha obtingut el nostre representant han estat els següents: Sant Joan 9 - Son Pizà 1; Llubí 0 - Sant Joan 3; Sant Joan 3 - Beta 1; Sant Joan 4 - Sóller 2. Avui el Sant Joan acaba de perdre per 2 a 3 davant el líder de la categoria, el Santa Ponça, després d'un disputat i emocionant encontre que han presenciat més de tres-centes persones. De moment, el nostre equip encara manté, malgrat la derrota, la segona posició de la lliga de tercera regional

— La Mancomunitat Pla de Mallorca ha editat una guia informativa a tot color dels pobles que la conformen: Algaida, Ariany, Costitx, Llorito, Llubí, Maria, Montuïri, Petra, Porreres, Sant Joan, Santa Eugènia, Sencelles, Sineu i Vilafranca. En aquesta guia hi trobam les característiques geogràfiques generals (relleu, clima, vegetació, població, comunicacions, agricultura, indústria i serveis) història de la comarca i un mapa genèric del Pla. Passant més concretament a la informació de cada municipi hi trobareu un mapa del terme municipal amb els punts més significatius, així com un plànol dels principals carrers. Tot seguit es passa a una descripció del municipi, a una breu història, als indrets d'interès (en el cas de Sant Joan hi apareixen l'Església parroquial, les creus de terme, els molins de vent, l'Escola de les nines, el Centre catòlic, els pous públics, l'ermita de Sant Nofre, el santuari de la Mare Déu de Consolació i els Calderers). També es dedica un apartat als espais naturals, als artesans (en el nostre cas Joan Morey, flabioler), a les fires, festes i mercats, a l'enumeració de les entitats sòcio-culturals, als serveis i a una sèrie d'itineraris recomanats. Aquesta guia sembla que està dirigida sobretot a la gent que no és del Pla i a la que està interessada a conèixer

pobles del Pla que no siguin el seu. Cal dir, per acabar, que la part de les esglésies de tot el llibre i la del poble de Sant Joan han estat elaborades bàsicament pel nostre col·laborador habitual Josep Estelrich i Costa.

Arnau Company i Sebastià Serra oferiren una xerrada a Barcelona.

— El passat dia 28 de gener el santjoaner i historiador Arnau Company Matas «del Centre» fou notícia al diari barceloní *Avui*, ja que, juntament amb el seu mestre Sebastià Serra, va presentar un estudi sobre mobilitat humana i interrelacions entre el Principat de Catalunya, el País Valencià i les illes Balears a la seu Amics de Mallorca de Barcelona. L'estudi analitza les dades globals dels Països Catalans sobre camps diversos, com ara l'intercanvi demogràfic, l'espai comunicacional, el moviment associatiu i els intercanvis culturals.

— L'Assistentia Tècnica Sanitària (ATS) de Sant Joan, Francisca Tarongí, es va jubilar el passat mes de desembre després de més de vint anys d'exercir la seva tasca a la nostra vila. A Can Tronca va tenir lloc una festa d'homenatge de tots els seus amics i col·legues de la comarca.

— La Parròquia va presentar el balanç econòmic anual amb un saldo positiu de gairebé dos milions i mig de pessetes. Durant el 1994 hi ha hagut quatre milions d'entrades i tres milions sis-cents mil pessetes de sortides, que han donat un superàvit de quasi quatre-cents mil pessetes.

— La biblioteca pare Rafel Ginard i l'arxiu municipal tenen un nou horari d'atenció al públic. La biblioteca obrirà les portes els dimarts, dimecres, dijous i divendres de 18 a 20 h i els dissabtes d'11 a 13 h. L'arxiu podrà ser consultat els dissabtes de 10 a 11 h.

— La Prima Teatre de Sineu va organitzar durant el mes de gener una mostra de teatre a la seva vila. El grup santjoaner Biaxos i Capgirons hi va interpretar *En Llorenç malcasadís i na Sussaina des fil* el passat dia 14 de gener, dia en què es va obrir l'esmentada mostra. Per a aquest mes de febrer i també durant el de març tendrà lloc a la nostra vila, organitzada pel grup Biaxos i Capgirons i patrocinada per l'Ajuntament de Sant Joan, la mateixa mostra de teatre que es va fer a

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS :- BARRERES
BALCONS :- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA :- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera, 23
Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sineu

C/ des Bous, 15
Tel.: 52 65 33
07240 Sineu

Ferreteria de Sant Joan

C/ de Palma, 17
Tel.: 52 65 33
07240 Sant Joan

Lloguer de maquinària,
còpies de claus al moment,
venta d'eines, bricolatge,
pintures, reg, maquinària...

Sineu. El dia 4 de febrer està previst que el grup Malspapers d'Esporles interpreti *Es nirvis de sa neboda* de Josep Tous i Maroto; el dia 11 de febrer actuarà el grup Es Porrassar d'Algaida, amb l'obra *Molta feina i pocs doblers* de Joan Mas; el 18 de febrer el grup La Prima de Sineu interpretarà *Necessit una infermera* d'Assumpta González; i el 25 de març Biaixos i Capgirons, dirigit per en Tomeu Garí, tornarà a posar en escena *En Llorenç Malcasadís i na Sussaina des fil*, entremès anònim. Totes aquestes representacions tendran lloc a la Casa de Cultura i l'entrada serà de franc.

El grup local Biaixos i Capgirons organitza una mostra de teatre durant els mesos de febrer i març a la Casa de Cultura.

— El passat mes de gener va morir després d'una curta i penosa malaltia la santjoanera Catalina Pastor «de Solanda», de 49 anys d'edat. Na Catalina era coneguda a tot Mallorca com a una de les primeres que es va dedicar a l'agroturisme. La finca de la Casa Roja, situada entre Sineu i Llubí, ha estat on ha duit a terme aquesta activitat. De fet ha estat la presidenta de l'Associació Balear d'Agroturisme, que s'encarrega de vetlar per la millora d'aquesta nova oferta turística. Descansi en pau.

La Companyia Telefònica ha instal·lat una nova cabina a la plaça del Centre.

— Sant Joan ja compta amb una nova cabina telefònica. A partir quasi ningú no vos demanarà on és la cabina, ja que la situació és més cèntrica que no la de la plaça del Constitució. La plaça del Centre acull des d'ara la nova cabina, que sens dubte millora el servei.

— El passat dia 23 de gener l'equip mòbil del Banc de Sang de les Balears va realitzar la seva visita periòdica a la nostra vila. Al centre sanitari s'hi dirigiren els donants habituals sense que sapiguem que es produís cap denou.

— El passat dia 31 de gener la Caixa de Balears «Sa Nostra» va convocar una roda de premsa a la Canova, amb motiu de la presentació del nou Servei de Dinamització Cultural de la Part Forana. La finalitat d'aquest servei és divulgar i dinamitzar les

PLANXA • PINTURA rafel gaià gaià Gràcies per la seva confiança C/. Solanda, 31 • Tel. 52 65 35	JAUME SASTRE BAUZA Llanterner i Pintor C/ Josep Rosselló i Ordines Tel.: 52 65 53 Sant Joan

L'Ajuntament ha fet sembrar tuies al solar de la creu d'en Revull.

activitats culturals que l'Obra Social i Cultural de «Sa Nostra» organitza als seus centres i sales de cultura per tal de fer-les extensibles a tots els pobles de Mallorca. Per a enguany s'inclouen exposicions temporals, concerts de música, projeccions de cine i de vídeo i conferències o lectures sobre literatura als instituts.

— L'Ajuntament ha decidit posar decent el solar que té a la creu d'en Revull i on es dipositen les deixalles de metall. De moment i perquè des del camí de Son Baró tengui un aspecte millor hi han sembrat na filera de tuies.

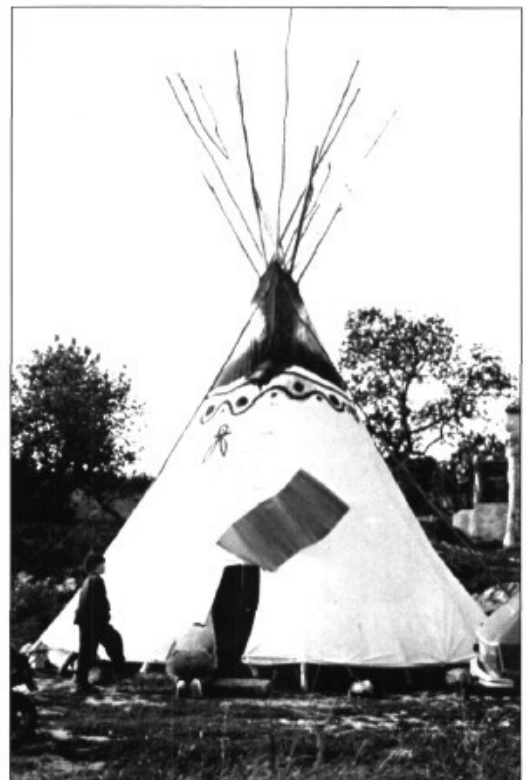
— La Parròquia de Sant Joan organitza el XXIII Certamen Poètic Verge de Consolació, sota el patrocini de l'Ajuntament. El termini d'admissió de poemes acabarà dia 14 de març i s'estableixen els premis següents: el primer està dotat amb vint mil pessetes i una placa, hi pot haver accessits consistents en una placa; també està previst dotar amb cinc mil pessetes la millor composició d'autor local. El veredict dels premis es farà públic l'horabaixa del Quart Diumenge (26-IV) a Consolació.

— La Peña Motorista Sant Joan té previst anar a París el proper mes d'abril. Com cada any la Peña organitza un viatge per a tots els seus associats i simpatitzants. Enguany tenen previst partir de Palma cap a París i Eurodisney el dia 17 d'abril i retornar a Sant Joan el dia 23. El preu per persona és d'unes vuitanta mil pessetes. Tots els que hi esteu interessats convé que faceu de veure en Joan Jaume «Perot».

— Sembla que per al curs que ve Sant Joan comptarà amb una guarderia infantil, que acceptarà nins de zero a quatre anys. Pel que hem sabut fins ara, tres seran les persones que tendran esment dels al·lots: na Judit Sans, nora d'en Carles Costa i puericultora, na Carme Sastre «Balaguer» i sor Margalida. Sembla que han arribat a un acord amb les monges perquè aquest servei, que feia tants d'anys esdevenia una necessitat vital per a molta gent, es doni a l'edifici de Ca les Monges. Diuen que l'horari serà de tot el dia i que hi haurà menjador.

— El dissabte dia 4 de febrer un grup de joves relacionats amb els Averridors i el Tres Dos va celebrar unes mantes a l'era dels Puig, devora la farinera nova. El fet més espectacular que varen dur a terme fou la col·locació d'un enorme tipi, tenda d'origen indi i de forma cònica, formada per una carcassa de pals de fusta clavats en terra al voltant d'un punt central i lligats a la part superior, coberta de teles pintades. La festa va acabar a la nit amb traques i coets.

— Al revolt de Meià, i més concretament al marge de partió de terme entre Sant Joan i Montuiri, han tengut lloc

Un tipi fou plantat a l'era dels Puig.

obres de reparació dels marges que havien caigut a causa de les pluges torrencials del passat mes d'octubre. En Pep «Sorell» i el seu equip, format per dos joves santjoaners, han estat els encarregats d'adobar el que l'aigua havia destrossat.

— L'equip de futbolet d'iniciació està en plena campanya lliguera. L'equip format per Miquel Bauçà, Miquel Mieres, Andreu Galmés, Toni Company, Mercè Bauçà, Jordi Gayà, G. X. Gayà, J. F. Serra, J. F. Roig, Toni Bauzà i Joan Matas du bona marxa, tot i alguna o altra ensopogada. Els rivals directes del Sant Joan són el Vilafranca, el Petra A i el Petra B, el Maria de la Salut A i el Maria de la Salut B, el Sineu, l'Algaida, el Sant Jordi, el Montision de Porreres, el Porreres i el Montuiri.

L'equip de futbolet d'aquest curs és dirigit per Miguel Gayà «Fidever» i Amador Gayà «del Camp».

— La notícia protagonista del mes de gener ha estat la polèmica que ha esclatat a ran de la construcció d'un xalet a la zona del Rafal, just al costat del camí de Son Baró. Sembla que aquest xalet s'ha començat a construir d'una manera il·legal, ja que el que s'havia començat a fer no s'ajustava de res amb el permís que l'Ajuntament li havia concedit. A més a més, l'escàndol ha estat ha superat les barreres del nostre terme, ja que el diputat a les Corts de Madrid Francesc Gilet és la persona que ha encarregat l'obra. Els diaris, sobretot el *Diario de Mallorca*, se n'ha fet ressò durant molts de dies, ja que a partir d'aquest fet i per mor de les declaracions del batle i l'oposició s'ha començat una controvèrsia sobre l'urbanisme a la vila. Fins i tot, el batle ha fet aturar la construcció d'algunes construccions que no tenien cap tipus de permís. Potser aquesta polèmica servirà perquè d'ara endavant tothom tenguí més cura a l'hora de fer obra.

El rector reuní tots els voluntaris de la Parròquia a Consolació.

— El diumenge 5 de febrer va tenir lloc a Consolació una trobada de tota la gent que té cura de les tasques de la Parròquia: cor, resos del rosari, catequistes, lectors, membres del consell parroquial, neteja de l'església i Consolació. Més de vuitanta persones, juntament amb el rector Onofre Torres i Gabriel Ferriol, torraren porquim i

menjaren coques dolces i salades. Foren unes hores d'encontre agradable en què el nou rector aprofità l'ocasió per conèixer millor tota la gent que desinteressadament desenvolupa la seva tasca per a un millor funcionament de la Parròquia. La diada acabà amb una missa al santuari.

— Durant aquest mes de gener hi hagut alguns accidents de circulació. El més greu fou el que va patir Martí Company «del Garaig», que va sortir de la carretera després de Males Herbes (entre Montuïri i Algaida), quan anava al quarter el dia de Sant Antoni; fou ingressat a l'hospital amb cops i una possible rompuda d'ossos. La nostra col·laboradora Catalina Gayà també va sofrir una topada al passeig Marítim quan fou envestida per la part posterior per un altre vehicle; els danys

personals no foren de consideració. N'Arnau Català va sortir de la carretera devers Meià. I, finalment, na Catalina Rebassa també va sortir de la carretera al perillós revolt d'en Pago.

Els xeremiers amenitzaren la revetla de Sant Antoni amb les tonades apropiades.

— La festa de Sant Antoni d'enguany es va celebrar d'una manera més dispersa del que és habitual, ja que la Parròquia va decidir fer les beneïdes i la desfilada de carrosses el diumenge anterior i no el dia del sant, perquè a Sant Joan no és festa. A més a més, Can Tronca va muntar una torrada per als seus clients i amics al local del carrer

mestre Mas el mateix diumenge de les beneïdes. La revetla de Sant Antoni (el dilluns dia 16 de gener) no fou tan animada com altres anys, ja que molta de gent només pensava que l'endemà havia d'aixecar-se d'hora per anar a fer feina, per això es muntaren menys foguerons que els habituals i també no foren tan concorreguts com altres anys. De tota manera, malgrat que la Parròquia, de moment, ha decidit canviar el dia de les celebracions eclesiàstiques, cal que la Confraria de Sant Antoni continuï pensant que la revetla s'ha de fer el dia de la vigília de Sant Antoni, ja que la tradició i les festes s'han establert, entre d'altres coses, perquè es facin el dia que pertoqui, tant si és divendres, com dimecres, com dilluns.

— A la revista *Mallorca Universal* ha aparegut una entrevista a Miquel Gual, conegut, segons la publicació, amb el sobrenom del *toro de San Juan.*, on es repassa la seva carrera esportiva com a ciclista.

Elèctrica PEP DES SAIG instal·lacions elèctriques xarxes de baixa tensió subministraments elèctrics Consistori, 8 ☎ 52 63 23 Sant Joan	Cooperativa Agrícola SANT JOAN «Tota casta de productes del camp a bon preu» Carrer de Petra, s/n Tel.: 52 63 24

FOTOS D' ANTANY

La fotografia que vos presentam aquest mes és del grup de teatre que a finals dels anys vint i principis del trenta va dirigir l'amo en Francesc Oliver «dels Calderers». Aquesta foto està feta al pati del convent de les monges de la vila i el grup de jovenetes devien estar preparant alguna obra. D'esquerra a dreta podem veure: asseguda damunt una caixa, n'Elionor Gayà; asseguda a terra, n'Antònia Bauçà «Arnaveta»; dreta, na Catalina «Parrica»; asseguda a una cadira, n'Antònia Nigorra «Petrera»; asseguda a terra, na Maria «Curra»; dreta, na Catalina Mas «Pagesa»; asseguda a una cadira, na Catalina Costa «Carlos»; dreta, n'Antònia Font «Tronca»; asseguda a terra, na Margalida «Mudaineta»; i, asseguda a una cadira, na Catalina «Rotgeta».

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
 Cognoms:.....
 Carrer:.....núm.:.....
 Població:.....cp:.....
 Banc o Caixa:.....oficina.....
 carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol
 membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

firma

AJUNTAMENT

Resum de la sessió extraordinària que va tenir lloc el passat 10 de gener. A la sessió hi assistiren el batle Biel Mora i els regidors Joan Matas Antich, Miquel Torrens, Guillem Mas, Joan Barceló i Francesc Nicolau.

El motiu d'aquesta sessió extraordinària fou el concurs per a la provisió de la plaça de secretaria, vacant des de fa molts d'anys. Els punts tractats foren els següents:

1. Esborrany de l'acta de la sessió anterior.

L'esborrany presentat fou aprovat sense cap puntualització.

2. Concurs pe a la provisió de la secretaria.

Vist l'estat de tramitació de l'expedient que se segueix per al proveïment de la secretaria municipal, mitjançant concurs ordinari de mèrits i vista la proposta del tribunal de valoració dels mèrits dels dos concursants en el sentit d'eliminar a Francisco Prieto Roldán, per

diversos defectes de la sol·licitud; d'assignar al valencià José-Jesús Ribes Feliu la puntuació total de 7.69 pels mèrits presentats.

L'Ajuntament acorda excloure al primer concursant i també resoldre el concurs en favor del segon esmentat.

I no figurant cap punt més en l'ordre del dia i ja que era una sessió extraordinària s'aixecà la sessió.

Resum de la sessió ordinària que va tenir lloc a la casa de la vila el passat divendres 27 de gener. A la sessió hi assistiren el batle Gabriel Mora i els regidors Joan Matas Antich, Miquel Torrens, Guillem Mas, Joan Barceló, Francesc Nicolau i Pep Mas. Hi faltaren els regidors Gracià Sánchez i Joan Matas Gayà. De manera excepcional la sessió comptà amb nombrós públic. Els temes tractats foren els següents:

1. Aprovació de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.

Fou aprovat talment com s'havia presentat.

2. Assabentar de les resolucions del batle des de la passada sessió.

Secretaria donà compte dels nombroses de-

crets, manaments de pagament, dels quals cal destacar el del cobrament de l'aigua potable que puja a un total de 2.626.811 ptes., d'obres, etc. fets des de la passada sessió ordinària que va tenir lloc el mes de novembre.

3. Aprovació de la liquidació de recaptació en executiva de tributs municipals en el tercer trimestre de 1994.

La liquidació en executiva corresponent al tercer trimestre del 94 i fet pel Servei de Recaptació de Tributs dona un saldo favorable a l'Ajuntament de 598.185 ptes.

4. Aprovació del projecte reformat d'instal·lació de clavegueram als vials del poble.

Quant al projecte inicial de la xarxa de clavegueram per a vials urbans que s'aprovà la sessió del 28 de gener de 1994, per mor de la

El projecte de clavegueram fou modificat pel ple municipal.

necessitat de modificacions sorgides durant l'execució de les obres, encara que sense canvi del pressupost de 16.714.330 ptes., el Ple acorda aprovar les modificacions segons el projecte modificat fet pels tècnics del CIM.

5. Concessió de subvencions.

El Ple acordà aprovar la proposta de la comissió informativa d'assumptes generals de concessió de subvencions i quedà de la manera següent:

— 100.000 ptes. per al grup organitzador de l'Enterro de la Sardina, per a la celebració de la festa d'enguany.

— 100.000 ptes. per al grup local de teatre Biaixos i Capgirons, per a l'intercanvi d'actuacions teatrals que faran durant el mes de febrer i març.

— 100.000 ptes. per a cadascuna de les revistes locals, *Damunt Damunt* i *Mel i Sucre*, en les mateixes condicions que els anys anteriors.

— 15.000 ptes. per al Centre Cultural, per al concert de joves intèrprets.

— 50.000 ptes. a Ramon Rosselló Bover com ajuda per a l'edició d'un poemari del Pare Ginard.

Abans d'entrar al darrer punt el delegat d'Hisenda donà compte del saldo de caixa a finals de l'any passat, que puja a 6.361.944 ptes. favorable a la caixa municipal.

6. Precs i preguntes.

En primer lloc intervingué Joan Barceló que féu dues preguntes:

— Els carrers que s'han asfaltat darrerament, s'han fet dins el previst en el Pla d'obres i Serveis del 95? El batle li contestà que no.

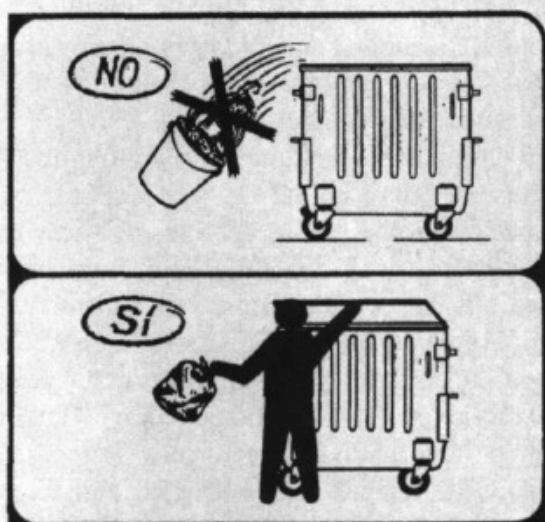
— Es pot millorar la imatge del solar municipal de vora la creu d'en Revull? I si es poden traslladar els contenidors que hi ha al Pes dels Porcs?

El batle digué que es feien gestions per canviar el terreny on hi ha les fosses sèptiques per un trast, on es podrien traslladar els contenidors.

Seguidament intervingué Francesc Nicolau que féu un prec i set preguntes:

— Pregam que es faci un repàs a la megafonia municipal perquè hi ha zones on no se senten les crides i abans se sentien bé.

— Per què no s'han posat les persianes a la

POSAU EL FEMS DINS LES BOSSES
Per al vidre, paper i ferralla
utilitzau els contenidors especials

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

Gràcies per col·laborar en la neteja del poble

AJUNTAMENT DE SANT JOAN

**Si teniu fotografies
antigues**
(anteriors als anys setanta)

feis-ho saber a
Gracià Sànchez
Hem començat una nova secció:

FOTOS
D'ANTANY

L'urbanisme va tornar ser font d'enfrontaments entre els nostres representants a l'Ajuntament.

residència, al carrer de Ramon Llull? El batle contestà que perquè no estaven incloses en el projecte.

— Quan s'asfaltaran els diversos camins de foravila dels quals ja fa temps s'aprovà el seu asfaltatge? El batle contestà que s'asfaltaran abans de les eleccions i que segurament a mitjan febrer s'iniciaran les obres.

— Què ha costat la *Guia del Pla*? Quina aportació hi ha fet la Mancomunitat del Pla? A canvi de què ha col·laborat la Mancomunitat? El delegat de batlia a la Mancomunitat, Joan Matas Antich, va dir que no sabia cap de les tres respostes sol·licitades

— S'ha previst per enguany presentar algun projecte al pla 5B de la Unió Europea, en el qual hi estam inclosos? Joan Matas Antich contestà que aquest tema encara no està clar i que no se sap si el Consorci funcionarà bé o no.

— Es fa comptes convocar alguna comissió informativa per tractar el tema del sòl industrial per a les Normes Subsidiàries? El batle va dir que durant el febrer es faria una comissió per tractar el tema.

— Per què la plaça del Camp estigué impedita durant una setmana per la terra d'un fogueró? Biel Mora va dir que era el fogueró dels quintos i ells havien dit que el farien damunt la plaça i que després el llevarien. Se'ls farà pagar la feina i a més tres o quatre cadires que cremaren i que eren de l'Ajuntament.

— Pel que fa al tema que ha sortit a la premsa referent a les obres de la casa d'en Gilet, què

pensau fer sobre el tema? El batle va dir que la caseta destruïda tenia uns 75 metres quadrats amb forn i cisterna. Que l'Ajuntament no paralizzaria les obres noves que s'hi estaven fent i que ho deixaria en mans de la comissió insular d'urbanisme.

Finalment intervingué Pep Mas que feu diverses preguntes:

— S'han obert dos portals a l'escaleta? Ho sap l'Ajuntament i a veure si es poden obrir? El batle li va dir que sí que ho sabia i que els podien obrir.

— S'ha fet cap gestió per saber què es pot regar amb l'aigua depurada? El batle li digué que li pareixia que es podien regar farratgeres, però que s'hauria de demanar a algun tècnic.

— On és la cinta de vídeo, que costà 37 mil pessetes, amb què es filmà la constitució de l'Ajuntament? El batle va dir que se sap on és i que si la volia veure li mostrarien.

— Ja s'ha pagat l'asfaltatge de la part alta del carrer Unió? El batle va dir que Joan Barceló el pagaria. Aquest va dir que ja estava d'acord amb el constructor pel que feia a aquest tema.

— Amb quina situació està la casa de Joan Barceló que té al carrer Unió? Està aturada a falta de nova llicència, concedida fa poc per terracar parets i fer el trespol. Anteriorment en tenia un per canviar unes bigues.

— Seguidament llegí un dels seus manifestos on demanava que a les NNSS s'especificàs exactament la tipologia de les casetes de foravila. A més d'agrair al Sr. Gilet que no hagués constituït un torre de pisos... El batle li va dir que Josep Mas no havia anat al ple en què s'aprovaren les normes subsidiàries, on hagués pogut dir això, a més l'oposició havia fet poca feina per dur endavant les normes. Francesc Nicolau va dir que no tota l'oposició havia fet poca feina, perquè el PSM n'hi havia fet molta.

Seguidament el batle va dir a F. Nicolau que com tenia les obres que estaven fent a ca seva. A continuació es mogué una discussió entre la majoria dels membres del consistori sobre la legalitat o no d'obres fetes per ells o familiars seus, i es va poder sentir de tot i molt. La sessió es va aixecar sense que res de tot això no s'acclarís.

Gracià Sánchez

CAL LLEGIR MÉS I BÉ O EL SAVOIR-FAIRE DEL PP PER EMMASCARAR LA REALITAT

El mes de gener ha estat bàsicament notícia per la polèmica que ha suscitat la construcció d'un xalet propietat del diputat del PP a les Corts de Madrid Francesc Gilet, situat a la zona del Rafal, camí de Son Baró.

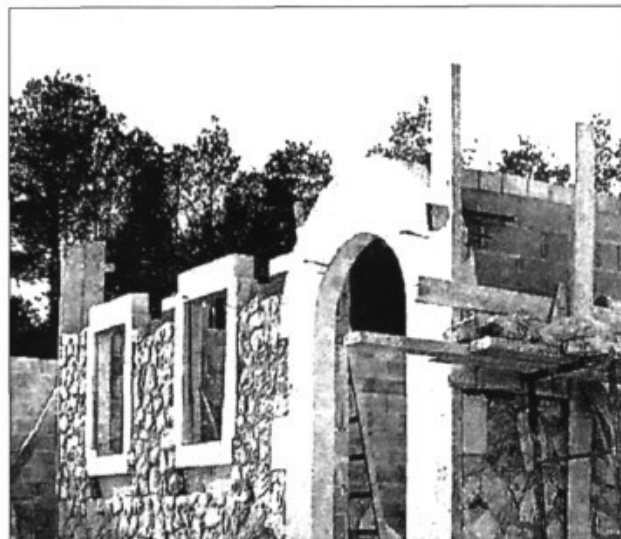
Després de la gran quantitat de desbarats i beneitures que he sentit a dir per la vila crec que és més que necessari fer un resum d'algunes de les informacions que han aparegut a la premsa de Mallorca.

La primera cosa que cal dir és que l'escàndol fou descobert pel *Diario de Mallorca* el passat dia 25 de gener. Els altres diaris també n'han parlat, però no li han dedicat tantes planes com aquest diari, que en el món polític és conegut com el periòdic ideològicament més allunyat del PP, fins avui líder absolut de les Balears.

Per altra part, som ja en temps de campanya electoral. I a nivell estatal el PP o la premsa propera al partit intenta treure totes les braguetes i pseudoescàndols que puguin debilitar el partit socialista. A Mallorca, en canvi, això no ha estat una pràctica habitual contra el partit de Biel Canyelles, ja que el control sobre diaris i alguns periodistes d'opinió és més que manifest.

Amb aquesta polèmica del xalet que construeix el diputat Gilet, el que s'ha intentat és debilitar i fer mal al PP, alhora que s'intenta fer veure que els del PP també tenen secrets inconfessables. Sant Joan i els seus polítics no tenen cap importància, fins ara, en aquest rebombori. L'únic que importa és que l'infractor és un diputat a les Corts de Madrid i, imaginauvos, ex-conseller d'Ordenació i Territori del Govern Balear. Déu n'hi do!

Però, al final i sobretot degut a les desafortunades declaracions del nostre batle i el seu equip de govern, l'afer Gilet s'ha convertit en una controvèrsia sobre l'urbanisme al nostre terme. Supòs que les eleccions que ara s'acosten deixaran ben clar quin és el parer de l'únic poble

Algú s'imaginava que el xalet d'en Gilet hauria duit tanta coa?

de Mallorca que fins fa molt poc no ha tengut cap normativa més que la consciència dels batles i els seus companys de govern.

Vegem ara alguns dels titulars que han sortit i molt poca gent ha llegit sobre el tema del xalet d'en Gilet.

• *Diario de Mallorca* (25-I-95): «El diputat Gilet construeix un xalet sense llicència a Sant Joan». «L'Ajuntament ha atorgat un permís per reformar una construcció que ha estat arrasada». «L'obra que fins ara s'ha edificat ocupa 150 m²». Biel Mora: «Per fer una obra d'aquestes dimensions s'hauria d'haver presentat un projecte visat. Però si no hem estat exigents amb Gilet tampoc no ho hem estat amb cap dels veïnats d'aquí». «La família Gilet adquirí la finca de la possessió del Rafal el 5 de novembre de 1993 per 500.000 ptes. El tros de terra comprada és de secà i té una extensió de 6.900 m²».

• *Diario de Mallorca* (26-I-95): «L'oposició de Sant Joan demana que el xalet de Gilet es paralitzi». «PSM i UM acusen el batle, Gabriel Mora, d'afavorir els interessos del diputat conservador». «Francisco Gilet ha al·legat que

el xalet es de dimensions bastant inferiors a 150 m², que està construït en uns terrenys, segons mesuraments anteriors, superior als 7.000 m² i assegura que té llicència municipal correctament concedida». «El batle ha negat que hi hagi cap altra llicència que no sigui la que li fou atorgada per reformar una caseta i afegir-hi un porxo». Gracià Sánchez: «El PSM exigirà que es paraitzin les obres, que s'obri expedient i que s'obligui en Gilet a complir la llei al peu de la lletra. El batle és el primer responsable que s'hagi arribat a aquest extrem de construir un xalet amb un simple permís de reforma, sobre el qual el nostre partit va votar a favor perquè fos concedit». Joan Barceló: «L'actuació del diputat és censurable e incongruent. En lloc de donar exemple ha actuat al marge de la llei. El PP ha mostrat els peus. Es va començar fent els ulls grossos perquè els veinats no pagassin massa impostos a l'hora de fer obra nova, però és que ara ve gent de fora i es bota la normativa».

• *Diario de Mallorca* (27-I-95): «El CIM pot demanar que esbuquin el xalet de Gilet a Sant Joan». «Les obres són inspeccionades per un tècnic de la Comissió Insular d'Urbanisme (CIU) i si es detecten les suposades irregularitats que s'han denunciat, instarem l'ajuntament de Sant Joan perquè iniciï un expedient d'infracció amb la corresponent sanció».

• *El Día* (27-I-95): «El Consell de Mallorca troba irregularitats al xalet del diputat Gilet». «Disposa de dos mesos per regularitzar la situació». «El batle de Sant Joan, Gabriel Mora (PP), manifestà que és possible que la llicència inicial no cobreixi tota l'obra, però hi ha procediments prevists perquè es regularitzi la situació». «Segons el regidor Josep Mas

(Arrels) el municipi és ple de casos com aquest i l'Ajuntament mai no ha volgut encarar aquest assumpte i arrencar-lo de sota-rel. 'Qui ha de donar llum dona fum', comentà Mas ahir en referència a la personalitat del presumpte infractor».

• *Diario de Mallorca* (1-II-95): «La Comissió Insular d'Urbanisme (CIU) diu que la llei obliga a Mora a aturar les obres d'en Gilet a Sant Joan». «Els tècnics aconsellaran que es tomi el xalet si no es pot legalitzar». «En aquest cas, diu el senyor Joan Seguí, director tècnic de la CIU, que el batle, Gabriel Mora, hauria d'evitar que les obres avançassin mentre es resol l'expedient per presumpta infracció». «Al terme municipal de Sant Joan, per construir un habitatge en zona rústica cal una quarterada (7.100 m²). La parcel·la d'en Gilet, escripturada a nom de la seva dona, té 6.836 m², més o menys, segons figura al registre de la propietat». «Antoni Pascual, d'UM, president de la comissió d'Ordenació del Territori del Consell Insular ha declarat que Gabriel Mora s'està passant de llest. Aquesta gent del PP té un sentit patrimonial de les coses. El batle està obligat a paraitzar les obres que s'han expedientat, però fins ara només juga. Si no hi intervé haurà de delegar les competències al CIM. No entec com un polític poc actuar d'aquesta manera».

• *Diario de Mallorca* (2-II-95): «EL PSM demanarà la dimissió dl batle de Sant Joan perquè ha afavorit al diputat Gilet». «El grup municipal assegura que s'han sancionat obres il·legals d'alguns veinats». «Gracià Sánchez assegura que hi ha obres d'alguns veinats que s'han sancionat perquè no s'adaptaven a la normativa urbanística. 'Aquí no val el que Mora

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

PLANTERS i ORNAMENTALS
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

PLANTERS

NICOLAU

ORNAMENTALS

digui que defensa la cartera de tots els veinats de Sant Joan. Algunes persones poden demostrar el contrari. El batle ha multat determinades obres il·legals i el que està fent amb el xalet d'en Gilet és una mostra clara de favoritisme cap al polític del PP'». «Durant el ple ordinari del passat divendres Gabriel Mora va dir que si no havia estat exigent amb les obres particulars era 'perquè defensava la cartera de tots els veinats. Si hi ha urbanisme il·legal és perquè no es paguin tants d'imposts'. Mora, que només fou preguntat per la situació del xalet de Gilet, no va esperar a ser estret perquè permetia il·legalitat, que moments abans havia reconegut, i acusà els partits de l'oposició municipal (PSM, UM i Arrels) de tenir familiars entre els veinats amb obres irregulars als quals no se'ls havien exigit les llicències preceptives». «El PSM, a través de Gracià Sánchez es proposa desmuntar les afirmacions de tracte per igual que ha mantingut el batle (elegit per la coalició PP-UM). Els nacionalistes s'han mostrat sorpresos davant l'actitud de Gabriel Mora, el qual s'ha negat a paraitzar les obres del xalet, malgrat haver-ne reconegut la il·legalitat».

• *Diario de Mallorca* (4-II-95): «El batle de Sant Joan ordena aturar totes les obres sense llicència». «La mesura afecta a sis actuacions a la zona rural, però exclou el xalet del diputat Gilet al Rafal». «Segons ha pogut saber aquest diari, les zones d'Hortella i de Cugulutx han estat on s'ha actuat els darrers dies. En el primer cas, els zeladors de Sant Joan detectaren la construcció d'un petit safareig de dos per quatre metres per regar cítrics. Al segon enclavament rural, l'obra era major, ja que es construïa una caseta amb cisterna i no tenia permís municipal». «Arrels va exigir, durant el ple ordinari de divendres passat, que s'actui severament i lamentà que la conducta del batle 'hagi provocat que donem una imatge ben magra, després del favoritisme a un polític de primera fila del partit que governa aquesta comunitat'».

• *Ultima Hora* (5-II-95): «L'obra il·legal de Gilet serà estudiada per l'equip de govern aquesta setmana». «El batle, Gabriel Mora va reconèixer al darrer ple que les obres que s'es-

En un estat de dret, la llei s'ha fet perquè es compleixi.

taven executant eren il·legals ja que no s'ajustaven al permís que s'havia atorgat». «Miquel Torrents, delegat municipal d'Urbanisme, va explicar que el principal problema que té l'Ajuntament 'és que si s'acorda intervenir al xalet de Gilet s'haurà de fer el mateix en moltíssimes obres'».

• *Ultima Hora* (6-II-95): «El portantveu del grup municipal Arrels demana la dimissió de mig consistori». «El PSM demana al batle que abandoni el seu càrrec per no prohibir el xalet il·legal de Francesc Gilet». «Pep Mas (Arrels) va més lluny i demana que també dimiteixin els regidors Gracià Sánchez, Francesc Nicolau i Joan Barceló, els dos primers del PSM i el darrer d'UM i ex-batle, ja que entén que ells mateixos o familiars també han comès infraccions urbanístiques». «El partit independent Arrels, després d'haver-se reunit en assemblea, arribà a la conclusió que haurien de dimitir tots els regidors que tinguin qualche parent pròxim que hagi realitzat obres il·legals».

Com haureu pogut veure, si és que heu tengut la paciència d'arribar fins aquí, no tot el que conta la gent per la vila és veritat. Convé llegir més, llegir críticament i entre línies i no només deixar-se influenciar pel que diuen pel carrer. No tothom sempre és bo ni sempre és dolent. Tot depèn amb el color amb què ho mireu.

Joan Font

EL BATLE I EL XALET IL·LEGAL DEL SR. GILET

«És ben vera que n'hi ha d'emmerdats, però no són tots ni de molt. Només s'emmerda aquell que infringeix la llei.»

Tenia la impressió que aquesta legislatura acabaria més o manco com ho havien fetes aquestes darreres, que sense gaire pena ni glòria al cap de poc temps no se'n parlaria pus, i que començaria una nova campanya electoral on els distints parers del poble mesurarien les seves forces amb un programa i unes idees per dur endavant el nostre poble, i per intentar millorar l'existència dels santjoaners.

Però, al manco a mi m'ho sembla, no serà així; i el motiu principal que m'ho fa pensar és l'embrutament que en aquestes setmanes passades ha agafat la vida pública al nostre Ajuntament per mor de la mala intenció amb que han actuat alguns membres del consistori.

L'afar pel qual s'han complicat les coses és la vivenda il·legal que la família del senyor Francesc Gilet i Girart, diputat a Madrid pel PP està construïnt al Rafal.

Fa uns mesos l'esposa del senyor Gilet va sol·licitar a l'ajuntament una llicència d'obra per a la rehabilitació d'una caseta que hi havia a la seva finca del Rafal, que havia adquirit no feia gaire temps, a la qual volia afegir una porxada a la part de davant de la caseta. L'Ajuntament li concedí la llicència perquè fes el que havia demanat i a mi em va semblar una bona iniciativa ja que suposava la recuperació d'una de les tantes casetes que hi ha a foravila i que es troben en molt mal estat de conservació; i per

això vaig donar-hi el meu suport. A l'expedient municipal no hi figura cap tipus de projecte tècnic, cosa molt habitual, i se'ns informà que la finca en qüestió tenia poc més d'una quarterada. Unes setmanes més tard vaig saber que la caseta havia desaparegut i s'havia aplanat un tros de la finca de la família Gilet, on s'intuïa que es volia fer un xalet.

En el moment en què es concedí la llicència no hi havia normes subsidiàries en vigència, però es varen aprovar inicialment pel mes de desembre de l'any passat cosa que suposa un canvi en la legislació urbanística del nostre

terme, però que no afectava la llicència concedida. Això ho dic perquè des del moment que fou esbucada la caseta fins que fou aprovada la nova normativa passaren unes quantes setmanes en les quals hi hagué temps més que a bastament per sol·licitar una nova llicència amb l'anterior legislació, si aquesta hagués estada la intenció de la família Gilet (ara també ho poden demanar però ja és una altra normativa la vigent) però no es va fer, sabent que si continuaven les obres, des d'aleshores estaven incorrent en una infracció urbanística greu.

Les sospites es confirmaren quan a la darrera comissió d'assumptes generals, en la qual es concediren diverses llicències d'obra, no hi hagué cap sol·licitud de l'esmentada obra. Poc després aparegué als diaris que s'estaven fent obres per construir un xalet de nova planta, i que per tant s'estava fent de forma il·legal.

I és ben vera, que els qui han de donar llum donen fum, i els que haurien de donar exemple, com és un càrrec polític de la importància d'un diputat espanyol, el que fan és passar-se la llei pel forro, i demanar als altres serietat i claredat en les actuacions, quan ells ho ignoren totalment.

En la passada sessió plenària, requerit el batle sobre què pensava fer respecte a aquestes obres il·legals, com no es podia esperar d'altra manera, va dir que no feia comptes fer res, cosa que significa que deixarà passar un delictes,

sabent-ho i havent estat denunciat públicament, i això té un nom davant la llei: complicitat. Més greu és encara quan uns dies després la policia local manà paraitzar diverses obres il·legals per ordre del batle a diversos xaleters i, mentrestant, a la del senyor Gilet no li digué res.

És ben vera que els darrers anys, tant quan era batle Joan Barceló, com ara que ho és Biel Mora, l'Ajuntament havia actuat d'una manera molt poc seriosa en els temes d'urbanisme, que es donaven o denegaven les llicències sense cap criteri tècnic ni econòmic, sense que la quasi totalitat de llicències tenguessen cap tipus de projecte, que el batle mantenia o augmentava les quanties dels pressuposts a la seva lliure voluntat, sense tenir ni la més mínima opinió de persona entesa en el tema, i que se seguia un criteri diferent a l'hora de donar llicència a una persona de la vila o a una que no ho era. I que de les múltiples denúncies per d'infracció urbanística, fetes per la guàrdia civil, per algun particular o dins la mateixa comissió informativa on es tractaven els assumptes d'urbanisme, el batle n'ha fet ben poc cas per això escasses vagades s'han paraitzat, expedientat i multat obres manifestament il·legals. El batle no ha tengut mai la voluntat de fer complir la normativa urbanística vigent, no ha manat inspeccionar mai res, ni tan sols ha fet comprovar que les obres autoritzades es fessin talment, i és una pura excusa dir que era per evitar despeses als sol·licitants de la vila, a més el Sr. Gilet no és santjoaner. Això és més fals que Judes, ja que mentre uns havien de pagar el que pertocava uns altres se'n salvaven. Tanmateix, com que sempre el pressupost municipal havia de quadrar, si no es recaptava per un costat, llavors es feia pagar tot el poble per un altre concepte, tant si havien fet obra com si no.

La llei està feta per a tothom, perquè tothom sàpiga quines obligacions i quins drets té, tant si són simpatitzants d'una formació política, com si ho són d'una altra, com si no ho són de cap, tant si són diputats com si no ho són. El compliment de la llei s'ha d'exigir a tothom per igual, parents, amics o desconeguts, i això és el que, almanco jo he procurat fer sempre en la

«El batle no ha tengut mai la voluntat de fer complir la normativa urbanística vigent.»

meva actuació política dins l'Ajuntament. I ho dic perquè afirmar que «tothom està emmerdat» és totalment fals; a l'hora de concedir una llicència o d'obrir un expedient jo no he fet cap distinció mai segons el color polític, cosa que no es pot dir d'algun membre de l'equip de govern. Els qui no han actuat de la mateixa manera són els qui ara com a solució per tapar l'assumpte Gilet volen escampar la merda i esquitxar els altres i, d'aquesta manera, dels qui han infringit la llei no se'n parla pus i fan passar per dolents, com si patissin qualche cosa contagiosa, els altres que no han fet res.

És ben vera que n'hi ha d'emmerdats, però no són tots ni de molt. Està emmerdat aquell que infringeix la llei, aquell que a la llei la vol per als altres, aquells que estant obligats a fer complir els preceptes comanats a l'autoritat se'n renten les mans, aquells que fan distincions de persones a l'hora d'aplicar les normes; aquests sí que estan emmerdats, però repetesco no tothom està emmerdat.

Quan el batle era en Joan Barceló jo era el primer de criticar-lo per fer sempre el que volia sense tenir gaire en compte els altres membres del consistori, per no donar gaire el net, etc. I els del PP ho saben més que jo perquè ells també en patiren les conseqüències. Quan el batle passà a ser en Biel Mora algunes coses sí que es corregiren, però té uns defectes polítics molt més greus com són ara que sovint no sap què ha de fer perquè no té cap casta de programa, utilitza descaradament l'amiguisme tant per aconseguir coses com per a concedir-ne com un cacic, té una por horrorosa al què diran, i és enormement venjatiu, i si no demanau-ho a l'ex-batle.

«La llei està fet per a tothom, perquè tothom sàpiga quins drets i quins deures té.»

És especialitat dels de l'equip del govern municipal quan a l'Ajuntament s'ha decidit que no es faci una cosa dir que els que no ho volen són els del PSM, o els d'UM, o els d'Arrel, perquè si depengués d'ells allò es faria. A mi algunes persones m'ho han dit personalment. D'aquesta manera, ells queden beníssim i donen les culpes sempre als altres; això, evidentment, els dona un rendiment electoral, però és d'una gran baixesa moral, actuen sempre a l'esquena dels altres per tal de treure'n profit.

El fet de retreure coses personals de familiars o amics, dins l'Ajuntament com a justificació per excusar altres fets és cosa que només han fet alguns càrrecs municipals del PP. A ells ningú

no els ha dit res mai en ple o en comissió de les actuacions de familiars i amics seus perquè evidentment no en són els responsables, i em podeu ben creure que hi ha motius per xerrar-ne, i que més d'un en quedaria ben sorprès del que s'ha dit d'ell; però per decència i per intel·ligència les coses personals tothom se les guarda, i utilitzar-les com a arma política demostra una total falta de consideració.

Tot aquest afer ha desfet, sense que almanco jo m'ho esperàs, tot un seguit de reaccions que no eren de preveure, algunes de les quals ja han entrat dins el terreny personal, i no només polític com és desitjable en qualsevol societat moderna i civilitzada. Crec que els que governen han de demostrar seny en totes les seves actuacions i que han de ser coherents; però sovint això no és del tot compatible amb guanyar unes eleccions i per això succeeixen aquestes coses. D'aquí a pocs mesos hi torna haver eleccions, i per ventura tornaran guanyar els mateixos, ja que tenen molts de números, però podeu estar ben segurs que si no canvien d'actituds, si no són coherents i persegueixen el bé comú, a aquest poble nostre li espera un futur ben magre.

Gracià Sánchez Font

SÍ A LA PAU, NO A LA VIOLÈNCIA

L'eslògan és bo de dir,
també el llegim molt sovint.
Per l'olivera florir
si el temps la va afavorint
amb boires no pot gaudir,
tal com cal, el seu instint.

Ni el colom blanc hi reposa
perquè l'espolsa el fort vent
de posar-s'hi sols no gosa
i pren el vol amb turment.
Tot confús sent que hi fa nosa
ferit d'ala i sentiment.

Passant de llarg cap al cim
tot penós i afeixugat
cor tremolós i sublim
es posa en el descampat
i en son volateig sentim
que pertot és rebutjat.

Pertot troba violència,
de ningú se pot fiar
i arreu del món la imprudència
l'ataca i vol devorar.
La corrupció i insolència
son blancor li vol llevar.

Oh colom blanc i olivera,
signes de pau i amor,
feis front a l'odi i la guerra,
terror i violència, no!
Corrupció que desespera
que s'ofegui amb greu tristor.

Bàrbara Matas Sastre

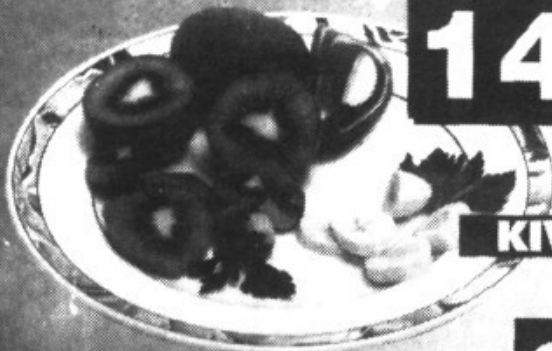
HIPER MALLORCA

HiperCentro

SUPERMERCADO XIM'S

LA OFERTA SEMANAL

LAS OFERTAS DE PORTADA SERAN VALIDAS DEL 10 AL 16 DE FEBRERO

149

KIWI

799

QUESO CA'N MONTES SEMI

99

GALLINAS ENTERAS

228

CERVEZA SAN MIGUEL 1/4 NR P-6

399

BILORE ECOBOLSA ULTRA

114

LECHE ASTURIANA 1'S L.

EL FALCÓ PELEGRÍ A LES BALEARS

Longitud: 40-48 cm; **Envergadura:** 80-100 cm; **Pes:** 580-1100 g

Nom científic: *Falco peregrinus*

Identificació: És un falcó gros amb la coa relativament curta i les ales llargues i apuntades. Té el cap de color gris fosc, amb una gran bigotera fosca. Les parts superiors són de color gris-blavós. La gargamella és blanca i les parts inferiors són clares, amb retxes negres primes. El mascle és sempre més petit que la femella. Els joves tenen les parts superiors de color marró i el pit i el ventre fавats.

Reproducció: No fa niu, pon els ous en una coveta o una petita encletxa d'un penya-segat. La posta sol ser de dos, tres o quatre ous, entre els mesos de març i abril. La femella els cova uns trenta dies. Els polls volen al mes d'edat, però resten als voltants del niu un altre mes, mentre aprenen de caçar amb els pares.

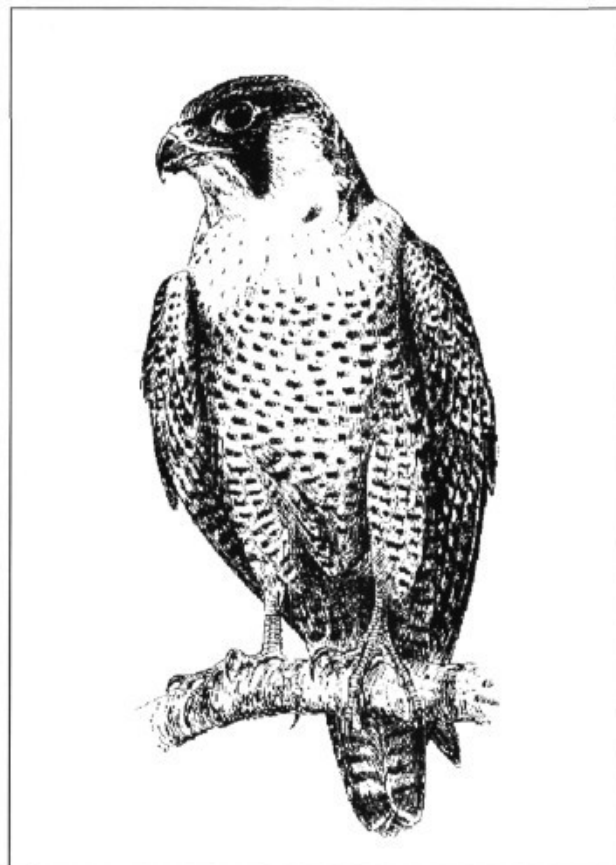
Distribució a les Balears: Cria a totes les illes, fins i tot en alguns illots. La subespècie de la península i Balears (*Falco peregrinus brookei*) és sedentària.

El falcó pelegrí és un rapinyaire. Els rapinyaires, o aucells de presa, són imprescindibles perquè l'equilibri de la naturalesa es mantingui. Entre les seves característiques més notables podem esmentar les següents:

1. Capturen preferentment l'animal més poc apte per a fugir. Per tant, eliminen de la natura els exemplars malalts, ferits o tarats. Així, fan net el camp d'animals malalts i eviten que les malalties s'escampin. Exerceixen sempre una forta selecció en benefici de les espècies.

2. Com és lògic, els rapinyaires no capturen les espècies més rares, sinó que cacen els animals que més abunden. Eviten que les rates, els llagosts i els aucells granívors (que tant de mal poden fer a l'agricultura) es converteixin en plagues.

3. Els falcons pelegrins, com la majoria dels aucells rapinyaires, són territorials, és a dir, no poden arribar a abundar com les gavines. Ells mateixos eviten que altres parelles de la seva

espècie s'instal·lin per criar a prop del seu territori. Això limita el nombre de parelles que hi pot haver a les Illes.

4. Els rapinyaires estan també limitats per una baixa descendència. Sols fan un niu cada any, de 2 o 3 polls. Dins un niu d'aucells de presa és habitual que els pollets més joves morin. Si les preses no són abundants, suraran més pocs joves. Això evita que hi hagi més falcons que preses disponibles. Mai no hi haurà més rapinyaires que els que la naturalesa pot alimentar.

Les relacions entre el falcó pelegrí i l'home han estat intenses i canviants. Durant l'edat mitjana gaudien d'un protecció fèrria i eficaç, pel seu valor per a la falconeria. Eren símbol de poder i molts de nobles en tenien per caçar, i els feien figurar als seus escuts i banderes. La fama dels falcons mallorquins, forts i nobles, travessà les fronteres. Però a partir del segle XVII el falcó pelegrí, com la resta dels rapinyaires, va ser perseguit sense descans; a tot temps i de tota manera. Un altre factor que el va afectar

greument va ser l'ús de DDT després de la II Guerra Mundial. Les fumigacions a Europa i Nord-amèrica amb aquest nociu pesticida varen fer disminuir les poblacions de falcons, fins a fer-lo desaparèixer d'algunes zones, ja que els feia estèrils.

Científics de molts de països d'Europa estudiaren la seva ecologia i demostraren que els falcons són imprescindibles a la naturalesa. Sense ells, l'equilibri es rompria, ja que ajuden a controlar les espècies que poden esdevenir plagues. D'ençà de 1966 tots els rapinyaires estan totalment protegits, precisament per la seva important funció dins la naturalesa.

La protecció arribà tard per a alguns espècies, i ho hem pagat car. L'expansió de la mixomatosi al conill, va ésser en part afavorida per la baixa densitat de rapinyaires, com els esparvers o les milanes, que n'haurien evitat la propagació. Moltes de les plagues d'insectes podrien ser evitades si les nostres poblacions de rapinyaires fossin sanes. Fa 30 anys hi havia més rapinyaires que ara, però també hi havia més aucells, més conills, més perdius, més coloms; no deu ser que els rapinyaires no tenen res a veure amb la disminució d'aquestes espècies? No deu ser que hem contaminat la natura, que hem esvaït espècies, que hem modificat els paisatges, de manera que res no és com hauria de ser?

Ara és responsabilitat de tots col·laborar per restaurar l'equilibri de la natura, si és que hi som a temps. Es fan estudis per saber més dels rapinyaires, es protegeixen els espais que encara resten naturals i es fan plans de conservació.

Certament, els falcons cacen coloms. Són el seu aliment des de sempre, i és segur que sense l'acció continuada dels falcons, sense la seva velocitat i el seu poder, els falcons tampoc no serien tan ràpids ni àgils. La selecció natural és el preu de l'evolució. Els falcons avui també seleccionen els esbarts de coloms i ajuden a mantenir i millorar la raça. Naturalment, és un preu car i, a més, la selecció és estadística: normalment cacen els coloms més lents o els menys sans, però també alguna vegada aglapeixen un campió. Però la natura és així i poc s'hi pot fer. Pot ser útil que a les amollades de coloms n'hi hagi alguns de poca qualitat, que si són més lents atrauran preferentment els atacs. De tot això se n'està parlant amb la Federació Balear de Columbofilia, i és segur que trobarem una forma de compaginar el noble esport dels columbòfils i la conservació de la

nostra, ja maltractada, natura.

La situació del falcó pelegrí no és tan preocupant com fa uns anys. Però encara hi ha nius que són espoliats, alguns exemplars són abatuts per les escopetes, altres xoquen amb els cables de les línies elèctriques, les preses naturals són més escasses per mor de l'excessiva pressió cinegètica i de les esquitades amb pesticides que els enverinen... Cal evitar que aquestes amenaces afectin de manera greu la nostra població de falcons. Per això s'han programat algunes actuacions de conservació, com la cura dels exemplars que es troben ferits, la vigilància dels nius durant l'època de cria, la detecció de les línies elèctriques més perilloses... També s'ha parlat amb els caçadors i els columbòfils, com col·lectius relacionats amb la natura, per rebre els seus suggeriments i preocupacions. Volem que els nostres interessos siguin comuns i no enfrontats.

Cal esmentar aquí que, a les Balears, en cap moment no s'han amollat falcons criats en captivitat ni duits de fora de les nostres Illes. A Mallorca, només el voltor negre ha arribat a una situació de perill d'extinció que recomanava la cria en captivitat i l'amollada d'exemplars, com a part d'un pla més ampli de recuperació de l'espècie. Queden, així, desmentits els rumors sobre l'existència de falcons pelegrins amollats.

A Mallorca i Eivissa cria una altra espècie de falcó: el falcó marí (*Falco eleonora*), que es reuneix en grans esbarts els horabaixes per caçar insectes en grup. Aquest falcó és present a les nostres costes des del maig a l'octubre, i és l'únic que cria en colònies, sempre a vorera de mar. Per la seva mida més reduïda (38 cm de longitud), mai no caça coloms; s'alimenta sobretot d'insectes i de petits aucells. És una espècie rara que només cria a la Mediterrània i que migra fins a Madagascar per passar-hi l'hivern.

El falcó és el rapinyaire més admirat; la seva postura altiva i el seu vol segur i veloç el fan ser un honor per al nostre cel. Esperam que aquestes idees ajudin que se'l comprengui més.

Carlota Viada, biòloga

DOS DITS DE SENY

L'autoestima és fonamental per al creixement de la personalitat de tot ésser humà. Un exemple. Na Mònica té tres anys, i ja coneix i sent bé l'estimació, apreciació i tendresa dels pares. Se sent estimada, valuosa, especial. Es dóna compte que la seva existència és font de goig per a les persones que l'envolten.

Com que se sent molt valorada, aprèn a descobrir la seva pròpia vàlua. I així, Na Mònica viu feliç; interessada per tot allò que l'envolta. Està encantada xerrant i jugant, fins i tot resant. No té necessitat de cridar l'atenció fent pallassades.

No es preocupa massa pels seus errors o equivocacions: els pares li han ensenyat que ningú no és perfecte, que tots ens equivocam a vegades; que no l'estimen més quan es comporta molt bé que quan ha romput un plat..., encara que l'hagin de corregir.

Tots, vulguem o no, influïm de manera positiva o negativa en aquells amb qui vivim, sobretot en els nostres fills, per a qui solem ser figures significatives per excel·lència. Els pares són per als fills, com a miralls psicològics, a partir dels quals el nin va construint la pròpia imatge.

El llenguatge corporal: un dels factors importants per a la formació de l'autoestima és el llenguatge corporal: no consisteix en paraules, i pot ser positiu en mirades, carícies, en el to de veu..., com també pot ser negatiu en els silencis, les males cares, els crits, tocs...

La pròpia experiència de l'infant: El nin ha

d'anar conquerint el món que l'envolta, amb el seu propi esforç, a la mesura de les seves possibilitats... Convé, per tant, no fer per ell allò que pot fer per ell mateix. Ensenyar-li, perquè aprengui a valer-se per si mateix. En lloc de prohibir-li tantes coses, ofereix-li possibilitats perquè actuï per compte propi.

La manera d'aturar-los: No basta sentir l'estimació pels fills, i estar satisfets amb ells; això se'ls ha de dir clarament, perquè se sentin realment estimats i apreciats. De manera que les nostres paraules poden servir per reforçar o per debilitar la seva autoestima.

Corregir-los és necessari, forma part normal i saludable de l'educació dels fills. Però aquesta correcció ha de ser constructiva i segons l'humor. Convé aprendre a corregir comportaments concrets, sense desqualificar la persona del nin. Recomanaria als pares que no usin mai paraules insultants i desqualificadores, i sobretot que no vulguin arreglar les coses a crits. En la relació pares-fills, no tinguem por a usar molt sovint paraules d'apreciació, d'alabança, que donin coratge.

Tot això suposa gran paciència i cordialitat, i també rigor i disciplina, des de l'amor i el respecte que el nin es mereix.

I com a recomanació final: que els mateixos pares s'interessin per reforçar la seva pròpia autoestima.

J. V. Bonet

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

FONTANERIA i FERRERIA

J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
Tel. 52 62 77

METEOROLOGIA

«SI NO FA FRED PEL GENER, QUAN N'HA DE FER?»

TEMPERATURA		Dia	Precipitació		Vent dominant	Fenòmens observats	Estació: Revista <i>Mel i Sucre</i> de Sant Joan	
Max	Min							
17	9	1	5,5	tapat	variable	vent flux	Balears	Mes: gener Any: 1995
10	4	2	1,9	clar	variable	vent flux		
9	2	3		clar	tramuntana			
10	0	4		clar	tramuntana		Observadors: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
10	-1	5		2/4 tapat	tramuntana			
11	5	6	12,0	tapat	gregal		24,8	Precipitació parcial
10	5	7		3/4 tapat	gregal	vent fort		
9	4	8	5,4	2/4 tapat	gregal	vent flux		
12	3	9		2/4 tapat	tramuntana			
13	3	10		clar	variable			
14	3	11	0,8	clar	ponent	vent moderat		
12	5	12	0,6	3/4 tapat	gregal	vent moderat		
8	5	13	0,7	3/4 tapat	tramuntana	vent flux		
11	2	14		1/4 tapat	tramuntana			
11	0	15		clar	tramuntana			
11	1	16		2/4 tapat	tramuntana			
13	1	17		1/4 tapat	tramuntana			
14	5	18	1,2	tapat	llebeig	vent flux		
13	3	19		clar	ponent			
15	6	20		2/4 tapat	ponent	vent flux		
13	4	21		clar	ponent			
14	5	22		clar	ponent	vent flux		
15	9	23		clar	ponent	vent flux		
19	10	24		clar	variable			
20	10	25		clar	ponent			
16	10	26		clar	ponent	vent flux		
16	7	27		clar	ponent			
16	8	28		3/4 tapat	ponent	núvols alts		
15	6	29		1/4 tapat	ponent			
19	10	30		clar	ponent			
17	6	31		clar	ponent			
15,00	6,04	Mitja					28,1	Precipitació total

El mes de gener s'ha caracteritzat per dues quinzenes diferents una de l'altra, pel que fa al temps meteorològic.

La primera quinzena, que sol ser la més freda de tot l'any, «entre Sant Antoni i Sant Sebastià, més fred que en tot l'any» ha estat determinada pels vents freds del nord i nord-est, influenciats, sobretot, per una anticicló situat i allargat sobre Europa sud-occidental, el qual ha provocat les temperatures mínimes més baixes de l'hivern en curs, tot i que «quan es dia creix, es fred neix», a causa de l'oscil·lació tèrmica entre el dia i la nit. Els valors termomètrics han estat molt baixos, sobretot els primers dies de mes, en què

les temperatures mínimes han baixat més enllà dels 0°. Aixímateix, les úniques pluges han caigut durant aquesta quinzena.

Com veurem tot seguit, les pluges han estat poques, exceptuant els 12 litres/m² del dia 6. «Gener eixut, tot l'any put», diu el refranyer destacant que el gener sense aigua no és prometedor; «brusques de gener, bon any mos vé».

La segona quinzena s'ha caracteritzat per una situació continuada de vent de ponent que ens ha dedicat un temps suau i benigne, amb dies clars i sense pluges. La bonança d'aquest temps ha precipitat una mica la floració de l'ametler, ja

que la flor corre el perill de patir alguna glaçada «si puta és el gener, més puta és el febrer».

La pluja que ha caigut durant el mes de gener ha sumat un total de 28,1 litres/m². La precipitació total ha estat la següent:

dia 1	5,5
dia 2	1,9
dia 6	12,0
dia 8	5,4
dia 11	0,8
dia 12	0,6
dia 13	0,7
dia 18	1,2
TOTAL	28,1

Les pluges que varen caure durant el mes d'octubre i novembre han determinat el panorama agrícola, ja que són molts els trossos que han quedat sense sembrar i, com a contrast, es noten a faltar les pluges primes per ajudar al creixement vegetatiu dels cereals. La situació meteorològica continua igual durant el febrer, ja que la situació de ponent continua sent la determinant del temps.

Miquel Company i Miquel Alzamora

TERANYINES. COL·LECTIU PER A LA RECERCA HISTÒRICA SANTJOANERA

Un partit de futbol de màxima rivalitat i emoció va fer traslladar la reunió del col·lectiu del primer al segon dissabte de gener, dia 14. Hi acudeixen: Amador Bauzà de Gossauba, Francesc Canuto, Carles Costa, Josep Estelrich Costa, Miquel Florit, Joan Font, Catalina Ll. Gayà, Miquel Pastor, Gracià Sànchez i Joan Sastre.

Gracià Sànchez ha gestionat l'edició d'una col·lecció de facsímils dels Goigs a la Mare de Déu de Consolació, preparada per Joan Bauçà Barceló, que esperam podrà ser presentada al públic en la diada del Quart Diumenge.

Es preveu la publicació, dins el termini d'un any, de tres noves *Monografies santjoaneres*, sobre aquests temes: «El fet musical a Sant Joan», de Joan Bauçà Barceló; «Vida quotidiana a Sant Joan (anys 1930-1950)», de Carles Costa Salom; i «Els malnoms a Sant Joan», d'un equip de treball format per Josep Estelrich, Miquel Florit, Joan Font, Joan Moratinos i Mateu Sastre.

El col·lectiu ha decidit recobrar la diada anual que organitzava pels anys quaranta el grup que el poble anomenava «Ses Teranyines» el dia de Sant Sebastià, si bé, considerant que aquest dia cau en ple hivern, després de la teringa de festes de Nadal, Cap d'Any, Reis i Sant Antoni, i poc abans de la bulla dels Darrers Dies, ha elegit els dies entorn del 23 d'abril, diada de Sant Jordi i «dia del llibre». S'ha constituït l'equip organitzador, compost per Carles Costa, Catalina Ll. Gayà i Gracià Sànchez.

S'informa que la Mancomunitat Pla de Mallorca i el Consell insular han publicat una *Guia del Pla de Mallorca*, que descriu les 14 viles de la Mancomunitat amb aquests apartats: descripció del municipi, història, indrets d'interès, espais naturals, artesanía, fires, festes i mercats, entitats sòcio-culturals, serveis, itineraris recomanats... És una publicació que ajudarà els externs a conèixer millor la nostra vila i que no deixarà de tenir un cert interès per als mateixos santjoaners.

La pròxima reunió del col·lectiu serà, si Déu ho vol, el dia 4 de març. Els interessats hi són ben convidats.

ELS MISSIONERS HI SÓN SEMPRE

Dels aspectes positius del 94 els mitjans de comunicació destacaren la solidaritat dels espanyols, i dins aquest camp, que els missioners feia estona que hi eren.

Mai la TV havia parlat tant dels missioners. Ni d'aquesta manera. Un dels mitjans s'exclamava, amb signes d'admiració, de com distribueixen el temps els missioners. Els capellans, deia, dediquen el 15% al culte i el 85% a tasques de desenvolupament. Si són seglars o religioses, només un 5% a tasques específicament religioses i el 95% al desenvolupament.

Així ho veuen des de defora. Vist des de dedins, diria que el missioner, dedica el cent per cent del seu temps i tota la seva il·lusió a l'anunci de Jesucrist. ANUNCIAR, que és donar a conèixer, fer a sebre, mostrar, oferir, de cap manera imposar, ni conquerir. El quid de la qüestió està en el COM es fa l'anunci. Si em permeteu una resposta clara, diria: el missioner anuncia que Déu és un Pare que ens estima, amb fets, testimoni i paraules.

Primer, fets. Quan trob una persona amb fam i li vull mostrar que Deu l'estima (això és evangelitzar) no ho faré amb consells, promeses per a més endavant, etc. Només hi ha una resposta possible: donar-li menjar. Amb un afegit: capacitar perquè es puguin valer per si mateixos.

Fets i testimoni. Ni l'un ni l'altre els tenim en exclusiva els creients. Les ONG, per exemple, mostren enfilolls de fets idèntics als dels missioners, sovint realitzats conjuntament, ONG i missions. I els testimonis de tants cooperants (no sempre dels «tècnics» amb sous que consumeixen molts pressuposts) solen ésser admirables.

Ara bé, el testimoni del missioner és el testimoni de la fe. Hi són sempre i per ara, surt a una mitjana de dos per mes que hi deixen la pell. Dos màrtirs cada dia. Màrtir que precisament vol dir testimoni. Testimoni del que anuncia.

Per això hi són sempre, arreu del món. Les mateixes ONG saben, per experiència, que els camins oberts pels missioners són els més curts i de més eficàcia per arribar als qui necessiten l'ajuda. I que sempre els troben oberts i transitables, sense gelosies ni protagonismes que minvin els bons resultats. Un aspecte poc divulgat del camp missioner que el 94, amb els greus esdeveniments viscuts, va posar damunt fulla.

La diada de MALLORCA MISSIONERA, que celebrarem el 14 de maig, ens recorda que els missioners hi

són sempre i que necessiten la nostra ajuda. Però, alerta, que massa sovint «ajudar» s'agafa com eufemisme per demanar doblers. I els doblers no són la primera necessitat de les missions.

No hi ha missions sense missioners, homes o dones, batiats que moguts per la seva fe volen anunciar Jesucrist de la manera i acceptant les conseqüències que facin creïble l'anunci. Capellans, religiosos o seglars que oferisquin un mínim de tres anys continuats a la tasca missionera. També per a tota la vida, mitjançant un dels Instituts religiosos missioners. O sigui, que les missions necessiten persones.

Sense persones poca vasa hi fan els doblers.

I animació missionera. Quan un diu que se'n va a missions provoca diverses reaccions: «Està malament des cap», «no sap què es fa». I si és un capellà apreciat pel poble, s'afegeix: «el Bisbe no té es cap bé». També: «ets un valent», «coratge», «compta amb sa meva simpatia», «t'admir», «m'agradaria tenir es coratge i sa fe que tu tens». Uns animen. Fan animació missionera. Que també suposa informar, donar a conèixer la realitat de les missions.

I pregària. La més gran aportació dels creients. Llavors sí, en quart lloc, l'economia hi juga el seu paper. Que els missioners dinen cada dia. I espenyen sabates. I compren llibres.

Ara que ningú digui: «jo no puc ajudar més que amb doblers». Ni sols amb pregària i doblers. La majoria, per raons d'edat, salut, circumstàncies familiars, professionals, etc. no es podran oferir com a missioners. En canvi animar, o desanimar, no sols és possible, sinó situació que sovint hem d'afrontar i resoldre d'una manera o de l'altra. Llavors sí, doblers. No per tranquil·litzar consciències. Sinó per completar el compartir. Compartim pregària, temps, curolles, simpatia, i també doblers.

Miquel Mulet Coll

Nota: si necessitau, ara o qualsevol temps, més informació, o més suport gràfic, de bon gust posam a la vostra disposició tot quant tenim a la Delegació Diocesana de Missions. Som a Ciutat, carrer Seminari, 4. Tel.: 71 34 60 Fax 72 66 61.

JOVENTUT: ALCOHOL I TABAC

La majoria de les campanyes que per tractar del problema de la joventut i les drogues s'han desenvolupat en els darrers anys han tractat sobre les drogues il·legals, i l'heroïna ha estat la més paradigmàtica, la «drogra», així entre cometes, per excel·lència. Fins fa molt poc temps la màxima preocupació de la majoria dels pares consistia en la possibilitat que els seus fills fumassin qualche «porro» o «canut», que inevitablement es convertia en l'escaló previ a l'accés al regne de l'heroïna.

Però mentre s'han intentat obtenir avanços preventius i terapèutics en aquest camp, i que, desgraciadament, han estat limitats en relació a l'ample esforç pressupostari, les dues lacres principals que sofreix l'estat continuaven i continua foradant i podrint el teixit social: les dues grans epidèmies del nostre temps, el tabaquisme i l'alcoholisme.

El 1990 el director de la regió europea de l'OMS, Jo Erik Asvall, va trametre un carta al ministre de Sanitat i Consum, que aleshores era Julián Garcia Vargas, en què assenyalava que la seva oficina atribuïa al tabac la mort de 35.000 espanyols, així com subrallava que això suposava 15.000 casos més que els calculats per al 1980; a més a més es deia que aquesta tendència alcista continuaria si no es prenen mesures. Lamentablement no sabem si n'hi ha hagut cap de semblant en relació a l'alcohol, però em sembla que no.

Mentre alguns sectors socials comencen a plantejar-se l'abandonament del tabac, el sector juvenil continua iniciant-se en el seu consum de tal manera que el percentatge de joves fumadors supera en quasi 12 punts la mitjana nacional. El major percentatge apareix entre els 21 i 24 anys i la tendència és que els percentatges de fumadors van en augment des dels cursos inferiors. Una enquesta recent va trobar una incidència a 6è. d'EGB (11 anys) d'un 8% d'al·lots i un 6% d'al·lotes de fumadors habituals. Aquests percentatges han anat creixent al llarg dels anys posteriors, en què el percentatge de dones fumadores ha crescut més que no el dels homes.

Un aspecte important que cal tenir en compte és que l'edat de començament del consum de tabac correlaciona positivament amb el consum

d'alcohol. Altres dades que s'han de tenir presents i que van associades al consum de tabac són el que els fumadors practiquen menys esports, surten amb major freqüència i consumeixen major quantitat de cafè, alcohol, porros, psicofàrmacs i drogues.

Pel que fa al consum d'alcohol, l'estudi a què hem fet referència anteriorment ha trobat que només el 15% del al·lots des de 6è. d'EGB (11 anys) afirma que no ha begut mai, que els al·lots comencen a beure abans que les al·lotes, que la cervesa és la beguda més consumida, que l'edat de la primera gatera se situa al voltant dels 13,4 anys i que als 15 un 60% s'ha engatat alguna vegada i un 12% afirma haver-ho fet més de 10 vegades.

Som davant un genocidi consentit i sense sentit. Consentit perquè les autoritats sanitàries s'equivoquen a l'hora d'acabar aquest greu problema. Hem de ser conscients de les grans dificultats que comporta instrumentar una política contra l'alcohol, per un doble motiu: per una part, les enormes pressions degudes als altíssims interessos econòmics en joc. Per l'altra, i això és important per als polítics, les campanyes antialcohòliques són impopulars als països llatins.

Per tant, és molt difícil posar-hi remei, però no tenen sentit ni el 40% dels morts a les carreteres, ni el 25% de tots els ingressos de tots els hospitals generals, ni el 40% dels ingressos a hospitals psiquiàtrics...

La despesa sanitària, social i econòmica és enorme. Cal donar una resposta social a aquest problema. Per això és important que l'actuació de les institucions es vegi reforçada per les associacions de consumidors i d'altres col·lectius com ABSTÈMIA, que s'ha marcat com a objectiu central de la seva associació aquesta sensibilització pública i la denúncia d'aquest estat de coses.

Dr. José M. Vázquez Roel
(director de la Clínica Capistrano
(Gentileza de Domingo Fontirroig)

ABSTÈMIA-MANACOR
Camí Bandris s/n.
Teràpies els dilluns de les 19 a les 21 h
Tel.: 84 31 19
Urgències (24 h): Tel.: 40 14 84

EXCURSIÓ

El grup quedà immortalitzat tot just després de dinar.

Anàrem a...

A Pastoritx. Des de l'Estret de Valldemossa anàrem a l'enorme possessió de Pastoritx. Des d'allà, pujàrem per la coma de les Sitges (anomenada així perquè n'hi ha una gran quantitat), fins a devora el Teix. Des d'allà, anant una bona estona fora camí, canviàrem de vall i guanyàrem un camí que ens menà a la possessió de Muntanya. Novament fora camí afrontàrem el darrer collet del dia. Allà recuperàrem el camí (en molt mal estat, el camí) que ens menà de retorn a Pastoritx.

Anirem a...

Al camí de Castelló (segurament el diumenge 12 de març). La distància entre Sóller i Deià es escassa i els camins que la salven són nombrosos. Partint de Sóller, anirem per un que va per mitja muntanya (el que vàrem veure el dia que anàrem a la Galera), passant per les possessions de Son Mico i Castelló, arribarem a Deià (segurament) i tornarem pel mateix lloc.

Joan Moratinos i Joan Sastre

ANIMA'T!

Necessitam que col·laboris

**No estiguis empegueït i envia'ns qualsevol cosa que creguis
interessant per a la gent**

Volem una revista oberta a tothom

JARDINERIA

LA PODA

Els objectius principals de la poda poden resumir-se en tres: obtenir un efecte estètic, donar vigor a la planta i mantenir-ne la salut.

Estètica. Totes les plantes tenen un determinat ritme de creixement. Unes creixen molt i altres poc. Dins una mateixa espècie i varietat els individus presenten més o manco el mateix desenvolupament. El millor efecte estètic s'obté quan amb la poda ajudam a la planta a desenvolupar les seves disposicions naturals.

Vigor. Davant una poda adequada, les plantes reaccionen d'una manera espectacular: produeixen més branques i flors i, en conjunt, tornen més vigoroses. Si a això s'afegeix que la poda permet eliminar parts malaltes de la planta, és evident que la poda envigoreix molt.

Salut. Una planta és un ésser viu, i com ésser viu neix, creix, es reproduïx i mor. Encara que una planta aparentment sigui sana sempre hi ha branques o fulles que perden activitat i moren. Això, a més, és causa de malalties i plagues, ja que els insectes i fongs troben via fàcil per endinsar-se per aquestes branques i fulles. També, una fulla malsana empra més nutrients que una de sana. Per això, l'eliminació mitjançant la poda de certes branques i fulles ens permet controlar una poc més l'evolució de la planta.

En moltes espècies, sobretot les arbustives, és necessària una poda anual per retirar de la planta totes les parts que no es troben en perfecte estat i per permetre que la planta comenci la nova estació amb molt de vigor. Això és realment important a les plantes que es cultiven per les flors. Dins aquestes podem fer dos grups: les que floreixen a branques del mateix any i les que ho fan a branques velles o d'anys enrere. Generalment, les plantes que floreixen a la primavera o entrada d'estiu solen ser les que floreixen damunt fusta vella, és a dir damunt branques que han sortit un o més anys enrere.

Les plantes que floreixen a la tardor i a finals d'estiu ho solen fer damunt fusta nova, és a dir, a branques produïdes per la planta el mateix any que les flors.

Les plantes del primer grup, les que floreixen damunt fusta vella, les hem de podar just després de la floració, sempre que la planta tingui temps de formar branques sobre les quals puguin aparèixer les flors la propera estació.

Les plantes del segon grup, les que floreixen damunt fusta nova, les hem de podar al principi de l'estació de creixement (a finals de l'hivern o al començament de la primavera) perquè la planta tregui branques vigoroses que puguin fer flors.

Francesc Nicolau

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

Oficina de Sant Joan
Carrer de Palma, 16
Tel.: 52 60 33

RESTAURANT

SA TORRE DE S'AIGO

Carrer de l'Amistat
Tel.: 52 63 00
Sant Joan

mel i sucre dolcet, dolcet

La permisivitat en la construcció de casetes i xalets sempre ha estat l'assignatura pendent dels diversos equips de govern que han manat a l'Ajuntament.

Aquesta vegada ha estat tan gros que deixaré la tònica habitual d'aquesta secció i dedicaré tot l'espai a un sol tema.

El nostre poble ha estat notícia als diaris aquestes passades setmanes. Els personatges protagonistes han estat el senyor diputat de les Corts espanyoles a Madrid pel PP, Francesc Gilet, i el nostre batle Gabriel Mora. La causa, una obra il·legal (el primer diu que no i el segon diu que sí) promoguda pel senyor Gilet, que per cert també ha estat Conseller del Govern Balear de Gabriel Canyelles. Tots dos han estat protagonistes destacats un bon grapat de dies a la premsa illenca, i no precisament com a model que ha seguir la majoria dels mortals. Criden l'atenció sobre el tema unes quantes coses:

— És deplorable el fet que el senyor Gilet, llicenciat en Dret, per tant bon entenedor de textos legals, i que a més actualment té encomanada la tasca de fer-ne al Parlament de l'Estat, es boti tan a la lleugera la Llei, defraudant la Hisenda Municipal, no gaire sobrada de doblers (segons recorda el batle contínuament). Encara és més deplorable que aquest delictes el cometi precisament un senyor que té una paga pública, o sia, que cobra cada mes directament dels impostos que pagam tots i que ell es vol estalviar de pagar. Per més burla, aquest senyor diputat pertany a un partit polític, el PP, que des de fa anys i panys ha fet de

l'honradesa dels seus, i de la corrupció dels altres, la seva bandera electoral.

— És deplorable també que un batle, en comptes d'acotar el cap públicament davant l'evident il·legalitat, s'atreveixi a contraatacar durament amb arguments tan barruts i buits de contingut com la defensa dels doblers dels santjoaners (?), quan tots sabem d'entrada que el senyor diputat no és santjoaner i ni tant sols viu al poble. Els doblers del senyor Gilet són seus i ben seus, en canvi les pessetes que es vol estalviar, i que toca pagar a l'Ajuntament per l'obra que vol fer i fa, sí que són de tots els santjoaners. El senyor Gilet, però, les vol per a ell i el senyor batle hi ve a bé; per tant, és evident que el senyor batle mira més pel senyor Gilet que pel seu poble.

No sé si el senyor Canyelles ha ficat cullerada a l'assumpte, però una cosa és segura: per la part que li toca al senyor Gilet, és evident que ha actuat molt a la lleugera, en aquest assumpte. Amb molts pocs doblers hagués complert amb la legalitat, hauria quedat com un vertader senyor i, a més a més, s'hauria estalviat passar aquest calvari. També s'hauria estalviat crear problemes al batle (del seu mateix partit, per cert) d'un poblet petit com és el nostre, posant-lo en evidència davant tota Mallorca. A més, ha demostrat tenir unes habilitats molt minvades en política, ja que ha consentit una «taca» molt grossa al seu expedient de bon ciutadà, a canvi de molt poc, possiblement amb menys d'un mes de la seva paga de diputat, s'hauria curat la nafra. El fet d'estar el terreny i la llicència d'obra a nom de la seva senyora esposa no l'eximeix de res. Ja fa més de 2.000 anys que els romans trobaven que «la dona del Cèsar, a més de ser honrada, també ho ha de parèixer», i el senyor Gilet ni ho ha estat ni ho ha semblat.

Per la part que li toca al senyor batle de Sant Joan, crec que aquesta circumstància haurà servit

per conèixer-lo un poc més. De bon principi, veig que les matemàtiques no són el seu fort, si m'he d'atendre al mesurament que va fer des del despatx de la batlia a la «difunta» caseta. És un batle que no vetla pel compliment de les ordenances municipals, com és la seva obligació. I a l'hora d'argumentar les raons del consentiment d'una il·legalitat comesa per un «peix gros», en no trobar-ne, s'excusa en les suposades il·legalitats comeses per altres santjoaners, de les quals curiosament fins ara mai no n'havia parlat. És la típica teoria del «i tu més que jo», o del «tots estam emmerdats», que sempre dóna bon resultat a un poble conservador i amb poca tradició democràtica com és Sant Joan.

Crec, i em sap molt de greu, que en tota aquesta història, com altres vegades ha passat, hi ha massa gent interessada econòmicament i políticament a fer un grup de bons i un de dolents, convertint en dolents els que creuen que les lleis es fan per ser respectades (i si no s'han de canviar), i en bons els qui creuen que la llei només està feta per aplicar-la als altres.

Ja fa molts d'anys que un santjoaner anònim va sentenciar el que veia i sentia al judici per l'homicidi d'un conciutadà a mans de la seva dona, amb la frase: «No, i mos arribaran a fer creure que es mort ha mort es viu».

Joan Bauçà

XXX EXPOSICIÓ REGIONAL DEL COLOM MISSATGER

El passats dies 13, 14 i 15 de gener va tenir lloc a la nostra vila, i més concretament a la Casa de Cultura, la trentena edició de l'Exposició Regional del Colom Missatger, organitzada pel Club Columbòfil de Sant Joan i amb el patrocini del nostre Ajuntament, del Consell Insular i de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.

Durant aquests tres dies hi va haver una gran animació a la Casa de Cultura, ja que els aficionats locals i de tot Mallorca, a més dels curiosos,

Els columbòfils en un moment de la taula rodona que tractà el present i el futur dels coloms.

pogueren veure la magnífica exposició d'alguns exemplars de primer ordre que hi varen acudir.

Per a aquests tres dies es varen organitzar tota una sèrie d'activitats que sobretot es concretaren el dissabte horabaixa i el diumenge al matí. El dia 14 s'inaugurà oficialment l'exposició de coloms i de filatèlia i vitofília, cedida pes Sebastià Mas, a càrrec de les autoritats locals i de la Federació Balear. Acte seguit hi va haver una taula rodona amb el títol de «Columbofilia, present i futur», en què hi intervingueren Damià Nicolau, com a moderador, i Carlos Márquez Prats, Víctor Gallemí Marí, Josep Ribas Ribas, Florenci Mercadal Conde, Sebastià Coll Salom i Paul Tossens i, a més a més, hi actuaren com a traductors, Marc Bonet i Llorenç Perelló Vidal. A les 18 h el veterinari belga especialitzat en coloms Daniele Simon va oferir una conferència sobre el tema «La salut dels coloms». Posteriorment hi va haver una passada de diapositives sobre el món del colom. Tot just acabada la xerrada es començà l'assemblea general ordinària de la Federació Balear.

El diumenge dia 15 va tenir lloc l'assemblea extraordinària de la Federació Balear, en què es tractaren temes de vital importància per a la pràctica d'aquest esport. I, posteriorment, va tenir lloc una subhasta de coloms, del prestigiós colomer alemany Karl Heinz Eocker (Schneider-Eicker) per un valor inicial aproximat a les quatre-centes mil pessetes. L'animal pel qual es va pujar més va ser un colomet que només costà unes 80.000 ptes. al seu nou propietari. La subhasta, segons el president del Club Columbòfil de Sant Joan, Joan-Lluís Gaià, va ser un èxit extraordinari, ja que la participació fou massiva. La diada acabà amb un dinar de germanor i de repartiment de premis dels concursos regionals i de l'exposició al restaurant Can Tronca.

Sembla que la trentena edició d'aquesta exposició ha servit de relleu, ja que els darrers anys potser havia caigut una mica en decadència i havia perdut una mica l'interès per tots els aficionats a la Columbofilia. Esperem que el Club Columbòfil de Sant Joan en pugui organitzar d'altres en anys propers.

Joan Lluís Gaià, president del club de Sant Joan, amb els conferenciants estrangers Paul Tossens i Daniele Simon.

AGENDA - FEBRER**Natalicis**

Maria-Coloma Jaume Company (5-I-95)

Defuncions

Andreu Galmés Company (17-IX-1908/21-I-1995)

Joan Mesquida Florit (27-XI-1916/29-I-1995)

Noces

-

Apotecaries de guàrdia*Diumenges*

Dia 5: Vilafranca

Dia 12: Ariany

Dia 19: Montuïri

Dia 26: Petra

Dia 5 març: Porreres

Dia 12: Sant Joan

Dia 19: Vilafranca

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h; 16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h; 19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 10.30 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).

PAC de Vilafranca: resta d'hores.

Horari de farmàcia*Estiu:* De 10 h a 13.30 h / De 18 h a 21 h*Hivern:* De 10 h a 13.30 h / De 17 h a 20 h**Horari de misses**

19 h (dies feiners) / 10.30 h i 19 h (dies festius)

Consolació: 16 h

Telèfons d'interès

Bombers: 55 00 80

Centre Sanitari: 52 63 11

GESA: 55 41 11

Ajuntament: 52 60 03

Apotecaria: 52 62 52

Centre meteorològic: 26 46 10

Guàrdia Civil: 56 00 27

OCB: 72 32 99

PAC (Vilafranca): 56 05 50

El temps

Pluviometria G. Company

Gener

Dia 1: 5,5

Dia 2: 1,9

Dia 6: 12,0

Dia 8: 5,4

Dia 11: 0,8

Dia 12: 0,6

Dia 13: 0,7

Dia 18: 1,2

Total mes: 28,1

Total acumulat: 28,1**La lluna**

Nova de dia 1 a dia 7.

Creixent de dia 8 a dia 15.

Plena de dia 16 a dia 22.

Minvant de dia 23 a dia 28.

Efemèrides**Febrer del 75 a Sant Joan**

•El butlletí del Teleclub no va sortir en aquest mes i ningú se'n recorda exactament per què.

Febrer del 85 a Sant Joan

•L'equip juvenil de voleibol femení quedà campió de les Balears.

•El dia 25 va tenir lloc la trobada de la Premsa Forana a Sant Joan.

•El repetidor que l'OCB Sant Joan instal·là per veure TV3 feia que els dies de futbol venguessin molts d'aficionats de fora poble a veure'l als bars de la vila.

*Gracià Sànchez***FUSTERIA***Rafel Dalmau***Fusteria en general i
mobles de cuina**Carrer dels Molins, 4.
Tel.: 52 63 85 **BANCA MARCH****C/ de Mestre Mas, 11
Tel.: 52 60 66
07240 Sant Joan**

